

5770

	TASTE OF	
	LIMMUD	

הִישָׁן יִתְחַדֵּשׁ וְהַחֲדָשׁ יִתְקַדֵּשׁ

...hajasjan jitchadesj wehechadasj jitzkadeesj...

...wat oud is wordt vernieuwd en wat nieuw is wordt geheiligd...

Rav Kook, de eerste opperrabbin van Israel

Igrot Haraya, Igeret 164

Sjabbat 22 mei / 9 siewan 5770

Sidra Naso, Bemidbar [Numeri] 4:21-7:89, Tanach blz. 270-282

Haftara: II Divree Hajamiem [Kronieken] 6:1-17, Tanach blz. 1766-1768

Vertaling: Rachel Reedijk

<http://www.limmud.org/publications/tasteoflimmud/5769/Naso/>

NASO

De families van Gershon en Merari krijgen de opdracht de Misjkan (de Tabernakel) te dragen. Er worden een serie wetten voorgeschreven, waaronder regels voor het wegzenden uit de legerplaats, regels met betrekking tot beschuldiging van overspel en regels aangaande de Nazir, iemand die (om religieuze redenen) zichzelf vrijwillig een aantal beperkingen oplegt. De sidra sluit af met een beschrijving van de offers die elke stam moet brengen bij de inwijding van het altaar.

[Een andere invalshoek](#)

Naso – Shira Solomons

Shira is een in de VS opgeleide econoom. Haar familie heeft wortels in Zuid-Afrika. Zij woont nu met haar gezin in Reading, Engeland, waar zij werkzaam is als rabbijn en als directeur joods onderwijs van de Reading Hebrew Congregation. Zij is gepassioneerd door praktische spiritualiteit en door de mogelijkheden die Joods onderwijs kinderen, vrouwen en mannen biedt om zowel hun intellectuele als geestelijke horizon te verruimen.

Reesj Lakisj stelt dat iedereen die vol overgave "Ameen" zegt daarmee de poorten van de Hemelen opent (BT Sjabbat 119b).

Het Toragedeelte van deze week stelt veel zaken aan de orde en daarom valt niet meteen op dat hier een van de meest belangrijke woorden in onze liturgie wordt genoemd: *Ameen*. We gebruiken dit woord doorgaans routinematig, maar hoe vaak laten wij de krachtige betekenis van dit woord werkelijk tot ons doordringen?

De letterlijke betekenis van *Ameen* is: "Ik vertrouw." Het komt van dezelfde wortel als het woord *Emoena*, en dat betekent "vertrouwen hebben." Het komt slechts in één andere

passage in Tora voor, en daar betekent het iets heel serieus en zelfs onheilspellends. Als de Israëlieten op de drempel van het Beloofde Land staan, moeten zij een serie vervloekingen uitspreken waardoor zij bevestigen dat deze diegenen die het Verbond ondermijnen zullen treffen. De ceremonie was duidelijk bedoeld om het volk angst voor de Eeuwige in te boezemen en hen te helpen om geen zonden te begaan. En na iedere vloek zegt het volk "Ameen" (*ik vertrouw erop dat het zo zal zijn*).

Als het woord voor de allereerste keer in de sidra van deze week verschijnt is de betekenis ervan niet minder indrukwekkend. Wij lezen deze week over de *sota*, een vrouw die naar de Tempel komt omdat haar jaloerse echtgenoot ervan overtuigd is dat zij ontrouw is geweest, alhoewel hij dat niet kan bewijzen. Om haar naam te zuiveren en zich met haar man te kunnen verzoenen moet ze bitter water drinken, water waarin de naam van de Eeuwige zelf is opgelost. [Als ze dit weigert, kan haar man zonder enige compensatie van haar scheiden.]

Als ze op het punt staat te drinken, verklaart de Koheen (priester) dat als zij schuldig is haar schoot zal verschrompelen en haar buik zal opzwellen [5:21] en op dat moment zegt de vrouw "Ameen, Ameen." Als ze onschuldig is zal ze later van haar man zwanger raken en de zwangerschap zal bewijzen dat haar niets verweten kan worden. Eigenlijk is dit geniaal, want als de vrouw de *sota*-beproeving doorstaat kan haar jaloerse echtgenoot de baby niet, als zijnde niet van hem, verwerpen. In feite heeft dit ritueel, nuchter beschouwd, ook een positieve kant omdat het duidelijk niet bedacht is om overspel te bestraffen, maar om een jaloerse echtgenoot te helpen met deze gevoelens om te gaan en zijn jaloezie te overwinnen.

De Tora zegt verder dat de man vrijuit gaat (5:31), waaruit de rabbijnen afleiden dat als hij haar ontrouw is geweest de wateren de vrouw geen schade kunnen toebrengen. Als zij hem [echter] niet meer vertrouwt dan wordt haar "Ameen" betekenisloos.

Hoe vreemd en zelfs schokkend het *sota*-ritueel in moderne ogen ook mag zijn, het probleem dat hier aan de orde wordt gesteld is tijdloos: hoe kun je een relatie herstellen wanneer één partij simpelweg weigert om de ander te vertrouwen? Het antwoord dat de Tora geeft is dat de partij die nog steeds vertrouwen heeft, in dit geval de vrouw, de eerste stap moet doen door uit te spreken dat ook al is hij trouweloos, zij zichzelf en hem nog steeds vertrouwt. Daarom kun je moeilijk niet geïnspireerd worden door de moed van de onschuldige *sota* die, door het zeggen van "Ameen, Ameen" haar echtgenoot dwingt om zijn vertrouwen – *emoena* – in haar te herontdekken.

Een andere invalshoek – Eva Burke

Eva Burke groeide op in Oostenrijk en Zwitserland. Zij studeerde aan de Brandeis Universiteit en de London School of Economics en werkt als projectmedewerker voor Youth Aliyah Child Rescue. Zij en haar man hebben vele jaren weerstand geboden aan de pleidooien van hun oudere dochter om naar Limmud te komen – totdat ze vier jaar geleden overstag gingen en meededen. Daar hebben ze nooit spijt van gekregen.

Zonder al te diep in te gaan op de tekst van deze sidra en de vele verschillende manieren waarop Naso gelezen kan worden, raakt men toch opnieuw onder de indruk van de gedetailleerdheid van de tekst: de beschrijvingen van de Misjkan, de afmetingen, de versieringen, de verschillende ornamenten en materialen waarvan die gemaakt is, waar en hoe alles moet worden vastgemaakt, enzovoorts. Op een vergelijkbare manier geeft de tekst, uiteraard, hele specifieke aanwijzingen voor aantallen, leeftijdscategorieën, die bovendien voortdurend herhaald worden. En dan wordt ons verteld over zonde, ontrouw en verzoening.

Als ik, toegegeven, enigszins oppervlakkig, probeer om deze drie zaken te verbinden, dan is mijn gevoel hierbij dat een van de lessen die deze sidra ons voorhoudt het belang van details is. Hoe we onze taken precies moeten volbrengen, welke precieze maatregelen we moeten nemen, hoeveel aandacht we moeten geven aan alle stappen die we ondernemen in ons leven zodanig dat alles bijdraagt aan heelwording. Ieder detail in onze omgeving, onze woning, onze gebedshuizen, maakt een verschil en doet iets met onszelf en met anderen. Door bewust

na te denken over de dingen die we doen, geven we betekenis aan onze daden en aan onze leefomgeving. Wij zijn het zelf die het verschil maken, in ons gezin en in onze gemeenschap. En daarom worden wij geteld, om mee te tellen en zodat men op ons zal kunnen rekenen.